

Feedbackregels

1. Werk aan kwaliteitsbesef
2. Benoem het belang van feedback
3. Houd feedback behapbaar
4. Laat de leerling altijd iets doen met de feedback
5. Geef feedback die aan het denken zet
6. Zorg dat de leerlingen de feedback begrijpen
7. Zorg dat de randvoorwaarden in orde zijn (tijd, plek, relatie & emotie)

Werk aan kwaliteitsbesef

Jij bent als leraar expert op jouw vakgebied. Je hebt zoveel voorbeelden gezien: goed en slecht. Inmiddels zie je in één oogopslag of het werk van een leerling goed is, en waarom. Maar veel leerlingen weten dit nog niet! Ze hebben nog weinig voorbeelden gezien. Ze weten dus niet hoe goed werk eruitziet en hoe slecht werk eruitziet.

Zorg dat leerlingen de tijd krijgen om te werken aan dat kwaliteitsbesef. Laat ze veel voorbeelden zien, en laat ze met elkaar meekijken. Laat ze ook benoemen waaróm het ene werk wel goed is en het andere niet (succescriteria). Zo krijgt de feedback een plek om te landen. En begrijpen leerlingen de feedback in een later stadium beter.

Benoem het belang van feedback

Voor ons als leraar is het logisch: we geven feedback op leerlingen verder te helpen. Om ze iets te leren. Maar voor hen is de functie van feedback soms onduidelijk. Waarom krijg ik de feedback? Vind de docent mij niet aardig? Wat moet ik met de feedback doen?

Geef dus vooraf goed aan waarom je de feedback geeft. En wat je van leerlingen verwacht. Maak het expliciet en geef aan dat de feedback bedoeld is om ze verder te helpen. Fouten maken mag, het móét zelfs. Besteed hier in je les expliciet aandacht aan. Zo werk je aan de feedbackgeletterdheid van leerlingen.

Houd feedback behapbaar

Minder is meer. Dat klinkt raar, maar bij feedback is dat zeker het geval. Zorg dat je het aantal elementen van feedback beperkt tot 1-3 stuks. We kennen het allemaal: als de leerling een werk inlevert, willen we graag alles benoemen wat er beter kan. Het moet wel volledig zijn, anders denkt de leerling dat hij/zij klaar is. Toch zorgt dit vaak voor een overbelasting bij de leerling. Ze overzien het niet meer, weten niet waar ze moeten beginnen én kunnen door een gebrek aan vertrouwen gedemotiveerd raken.

Geef maximaal drie verbeterpunten aan de leerlingen. Geef wel aan dat dat dus niet álles is, maar de belangrijkste ontwikkelpunten voor nu. Zo houd je de feedback behapbaar en leerlingen gemotiveerd.

Laat de leerlingen áltijd iets doen met de feedback

Naast behapbare feedback is het de bedoeling dat leerlingen áltijd iets doen met de feedback. De feedback is niet gratis: het is geen cadeau. Geef ze (in de les!) tijd om hun werk te verbeteren, en daarbij rekening te houden met de verbeterpunten. Zo geef je ze de kans om de feedback daadwerkelijk om te zetten in leren.

Als leerlingen feedback krijgen, maar er niets mee hoeven te doen, is de feedback in veel gevallen waardeloos. Niet omdat het niet goed is: integendeel! Maar omdat leerlingen de feedback niet actief omzetten in verbeteren en leren.

Geef leerlingen feedback die aan het denken zet

Dan de inhoud van de feedback: hoe meer feedback je geeft op het proces, hoe meer een leerling ervan leert. Alleen het goede of foute antwoord doorgeven zet vaak niet aan het denken. Laat leerlingen bijvoorbeeld zelf hun fouten opsporen én verbeteren.

Deze feedback werkt vaak beter in een later stadium van het leren. Aan het begin is korte correctieve feedback vaak effectief en efficiënter. Hoe verder in het leerproces hoe meer je leerlingen zélf aan het denken kunt zetten. Voorbeelden:

- “Welke fout maakte je hier?”
- “Je maakte een spelfout in zin vier: spoor hem op en verbeter ‘m’”
- “Je hebt een stap overgeslagen: kijk naar je eigen werk en zoek de stap die je hebt overgeslagen”
- Bij klassikale feedback: laat leerlingen een verbeterpunt opschrijven voor hun eigen werk (en geef ze tijd om dit verbeterpunt te verwerken)

Zorg dat de leerlingen de feedback begrijpen

Als je feedback geeft, hoop je dat leerlingen de feedback begrijpen. Soms lijkt een leerling je commentaar volledig te begrijpen, maar blijkt dit uiteindelijk niet het geval te zijn. Een mogelijke werkvorm is om leerlingen de feedback of het verbeterpunt in eigen woorden te laten opschrijven (of benoemen). Vooral bij mondelinge of klassikale feedback kun je zo checken of de feedback bij leerlingen is overgekomen.

Zorg dat de randvoorwaarden op orde zijn

Dit klinkt als een open deur, maar leerlingen nemen soms feedback niet aan vanwege ontbrekende randvoorwaarden. Denk aan: een slechte relatie met de docent, te veel emotie op de feedback, of een verkeerde tijd of plek.

Voordat je feedback kunt geven moeten deze randvoorwaarden op orde zijn. Zorg dat je een goede relatie hebt met leerlingen. Pas dan wordt feedback effectief. Als je tijdens het geven van feedback werkt aan de relatie, is het meestal te laat.

Zorg ook dat je tijd inruimt voor feedback (en het verbeteren van het werk). Als je aan het einde van de les – na de bel bijvoorbeeld – nog feedback geeft, is de kans klein dat de leerling de aandacht er nog bij heeft. Houd rekening met deze randvoorwaarden als je feedback geeft.